

Partnere:
Anders Bull
Tor Geir Engebretsen
Gunnar A. Dahl
Johannes Landa
Cato Leine
Finn G. Laake
Odd E. Rustad Nilssen
Jan Skøien
Lars Saunes
Odd H. Solheim
Torjus Stalleland
Runar Sørensen
Anders Thoresen
Marius Aabø

Lysaker, 26.januar 2018

Oppsummering av informasjon fra Adapt Consulting AS og DHT Corporate Services AS til Kommunestyret i Øvre Eiker 22.januar 2018

Kraftbransjen er i endring. I etterkant av Reiten-utvalget, som ble nedsatt av Stoltenberg-regjeringen, er det klart at antallet nettselskaper i Norge vil reduseres. Antallet nettselskaper i Norge er ca 130, noe som er unikt mange i Europeisk sammenheng.

Norge myndigheter og reguleringsmyndigheten, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), har en klar målsetning om å legge til rette for større, mer robuste og mer effektive nettselskaper. Dette vil gi lavere nettleie til forbrukerne og økt leveringssikkerhet. Rammebetingelsene for små aktører, som Øvre Eiker Nett, vil bli stadig strammere. Dersom selskapet blir stående alene er det høy sannsynlighet for at effektivitet i driften og avkastning til kommunen som eier, i form av utbytte, vil reduseres sammenliknet med i dag. For å søke å opprettholde effektiviteten vil selskapet måtte kutte kostnader, konkurranseutsatte oppgaver og prøve å få til mer samarbeid med andre aktører.

Innen kraftproduksjon er det økt risiko knyttet til utviklingen i kraftpriser, nødvendige investeringer og skjerpede miljø- og sikkerhetskrav. De siste 10 årene har kraftprisen variert mellom 19 og 43 øre/kWh. Økt risiko og større svingninger passer dårlig med en kommunes behov for stabilt og forutsigbart utbytte. I 2017 har ikke konsernet vært i stand til å utbetale det vedtatte utbyttet på 5 mill. Økt produksjonskapasitet på grunn av elsertifikat-ordningen og stadig billigere utbygging av vindkraft demper også forventningene til kraftpris i framtida.

Gjennom salgsprosessen har Øvre Eiker fått inn meget gode bud på de ulike selskapene i Øvre Eiker Energi-konsernet. Samlet verdi for kommunen ved et salg utgjør ca 500 mill. Dette er langt over de verdivurderingene som tidligere er innhentet fra ulike rådgivere. Grunnen til at verdiene er så høye kan i stor grad knyttes til synergier og strategisk premie. Bransjen går inn i en fase med sammenslåinger, oppkjøp og færre, men større, enheter. Øvre Eiker er i en viktig strategisk posisjon for videre sammenslåing og oppkjøp av nett i Buskerud og Telemark. Rundt Øvre Eiker er det flere aktører med finansielle muskler som ønsker å vokse, og skape større, mer robuste og mer effektive selskaper. De første selskapene som selges er nøkler for videre utvikling. Når sammenslåingene er i gang blir alternativene og interessentene færre, og betalingsviljen vil da normalt gå ned. Kombinert med at rammebetingelsene vil

strammes inn, kan det ikke forventes at den merverdien kommunen nå har fått frem gjennom budprosessen vil vedvare.

Etter DHTs vurdering vil ikke Øvre Eiker Energi-konsernet på egenhånd kunne generere de samme resultatene som implisitt ligger i budene. Forventet avkastning på den reelle markedsverdien av nettselskapet ved videre drift på egenhånd vil være under rente på sparekonto. For Øvre Eiker Energi AS, altså kraftproduksjonen, er det ved salg priset inn en langt høyere kraftpris enn dagens snittnivå omkring 27 øre/kWh. For at selskapet Øvre Eiker Energi (kraftproduksjonen) skal generere resultater som tilsvarer 5% årlig avkastning på markedsverdien av selskapet, må kraftprisen fra nå av ligge godt over NVEs høyeste estimat for kraftpris i 2030 (50 øre/kWh +), samtidig som selvkost i kraftproduksjonen må ligge på et lavt nivå uten vesentlige investeringer eller rehabiliteringer. En viktig faktor i dette regnestykket er administrasjonskostnader.

Øvre Eiker har et solid strømnett med få feil. Men beredskap og leveringssikkerhet er i liten grad avhengig av hvem som eier nettet. Drift av nettselskaper er en monopolvirksomhet som er strengt regulert av NVE, og reguleringsmodellen sørger for at nettet driftes på en hensiktsmessig måte overfor innbyggerne. Det vil ikke være lønnsomt for en ny eier å redusere beredskap og leveringskvalitet i nettet. Ringeriks-Kraft garanterer at de vil opprettholde beredskapen på minimum dagens nivå etter et salg.

Øvre Eiker kommune er nå i en eksklusiv forhandling med Ringeriks-Kraft. Dialogen er meget god og konstruktiv, og Øvre Eiker har fått gjennomslag for en rekke forhold som er viktige for kommunen. Dette gjelder blant annet:

- Fortsatt styrerepresentasjon
- Lokal tilstedeværelse og økt aktivitet i Øvre Eiker
- At ingen ansatte skal miste jobbene sine som følge av salg,
- Videreføring og utvikling av kompetansemiljøet i Øvre Eiker Energi-konsernet
- Fokus på lokalt innkjøp av varer og tjenester
- Fortsatt støtte til lokale lag og foreninger.

Samtidig vil en varslet endring i nettleia i Ringeriks-Kraft også gi en betydelig reduksjon i nettleia i Øvre Eiker dersom selskapene slås sammen. Sammenliknet med dagens nivå på 34 øre/kWh (eks mva og forbruksavgift) er nettleia estimert til å gå ned med mer enn 4 øre/kWh (eks mva), som vil utgjøre omkring 7 mill (inkl mva) samlet pr år for husholdningene i Øvre Eiker. I tillegg kommer effekten av at selskapene sammen kan løse oppgavene sine smartere og mer effektivt. For kommunen vil redusert nettleie gi kostnadsbesparelser på ca 1 mill pr år (inkl. mva). Videre vil kommunen få leieinntekt på bygget som Øvre Eiker Energi benytter i dag. Beregningene av nettleie tar ikke hensyn til eventuelle endringer i kostnadene til overliggende nett.

Sammen vil Ringeriks-Kraft og Øvre Eiker Energi bli et slagkraftig regionalt kraftkonsern, som vil gi økt aktivitet i Øvre Eiker. Dersom Øvre Eiker kommune vil sikre seg innflytelse over og eierskap til infrastrukturen i kommunen også i framtida, er en løsning med for eksempel delvis oppgjør i aksjer noe som Ringeriks-Kraft vil ønske velkommen. Ringeriks-Kraft vurderer lokalt eierskap som en styrke. Hvordan en endelig løsning ser ut er det Kommunestyret i Øvre Eiker som bestemmer, i dialog med Ringeriks-Kraft.

Under er det vist vesentlige forhold ved et salg som politikerne i Øvre Eiker må ta stilling til.

	1 Økonomi	• Øker kommunens avkastning og økonomiske handlingsrom betydelig • Reduserer kommunens risiko
	2 Utvikling	• RIK er forretningsorientert og har finansielle muskler: legger opp til økt aktivitet og utvikling i Øvre Eiker • En styrket kommuneøkonomi åpner for en mer aktiv og målrettet nærings- og utviklingspolitikk
	3 Innbyggere	• Ansatte vil ikke miste jobbene sine som følge av salg • Nettleia vil gå ned
	4 Beredskap	• Beredskap og leveringssikkerhet vil ikke svekkes fra dagens nivå • Lokalt kompetansemiljø videreføres
- Ved et salg vil kommunen gi fra seg kontroll og innflytelse over selskapet, og kan ikke bruke Øvre Eiker Energi som et «politisk verktøy» i den grad det er mulig - Kommunen vil ikke lenger ha en direkte eksponering mot kraftproduksjon, nett, strømsalg og fiber		

Vedrørende punktene om kontroll/innflytelse og eksponering mot virksomhetene, vil disse forholdene kunne ivaretas i en situasjon der politikerne i Øvre Eiker kommune velger en løsning med helt eller delvis oppgjør i aksjer, eventuelt også delsalg. Det er altså mulig å komme frem til løsninger som kan gi kommunen en tilførsel av kapital, samtidig som kommunen kan videreføre en grad av kontroll og innflytelse over de virksomhetene som ligger i Øvre Eiker Energi-konsernet i dag.

Det er mye som tyder på at en eventuell avslutning av salgsprosessen i realiteten vil være en utsettelse, spesielt med hensyn til nettselskapet. Strukturendringer i alle deler av kraftsektoren gjør at timingen for salg trolig er god.

Marius Aabø
Partner
DHT Corporate Services AS